

2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημοτικών Βιβλιοθηκών: Τα πρώτα συμπεράσματα

Για την Επιστημονική Επιτροπή
Σταματίνα Τσάφου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης
ΤΕΙ Αθήνας
stsafou@teiath.gr

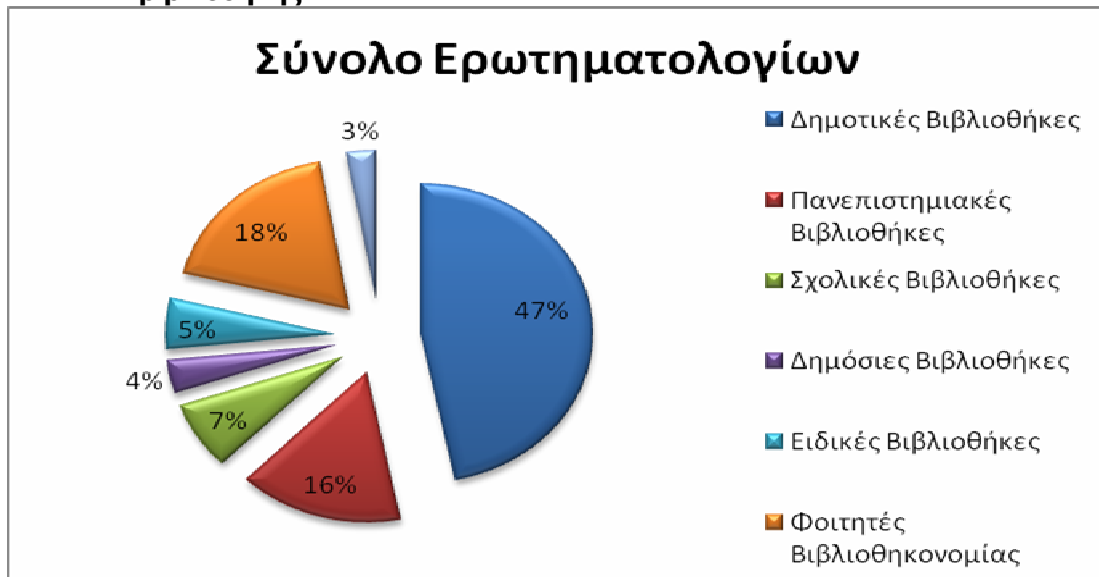
1. Οργάνωση

Στις 4 και 5 Δεκεμβρίου 2009 πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Αμαρουσίου το 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημοτικών Βιβλιοθηκών. Το Συνέδριο οργανώθηκε από τον Δήμο Αμαρουσίου σε συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και επιστημόνων της Πληροφόρησης (ΕΕΒΕΠ) υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εσωτερικών και της ΤΕΔΚΝΑ.

Τις εργασίες του Συνεδρίου παρακολούθησε μεγάλος αριθμός βιβλιοθηκονόμων από δημοτικές κυρίως αλλά και από δημόσιες, ακαδημαϊκές, σχολικές και ειδικές βιβλιοθήκες, καθώς και βιβλιοθήκες ξένων αποστολών όπως της Ελληνο-Αμερικάνικης Ένωσης, του Goethe Institut και άλλες, και απ' όλα σχεδόν τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας αλλά και την Κύπρο. Σημαντική ήταν και η παρουσία βιβλιοθηκονόμων από άλλες χώρες και συγκεκριμένα του προέδρου της EBLIDA κ. Gerald Leitner, της κ. Marian Koren από την Ολλανδία και της κ. Maria Jose Moura από την Πορτογαλία.

Από τα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι συνέδριοι για την αξιολόγηση του Συνεδρίου προκύπτει ότι το 47% (σχήμα 1) των συνέδρων προέρχονταν από δημοτικές βιβλιοθήκες που μαζί με το 4% από τις δημόσιες αποδεικνύει ότι το κύριο σώμα των συνέδρων (51%) ήταν βιβλιοθηκονόμοι από βιβλιοθήκες που υπηρετούν τις τοπικές κοινωνίες.

Σχήμα 1: Βιβλιοθηκονόμοι που παρακολούθησαν το συνέδριο ανά είδος βιβλιοθήκης

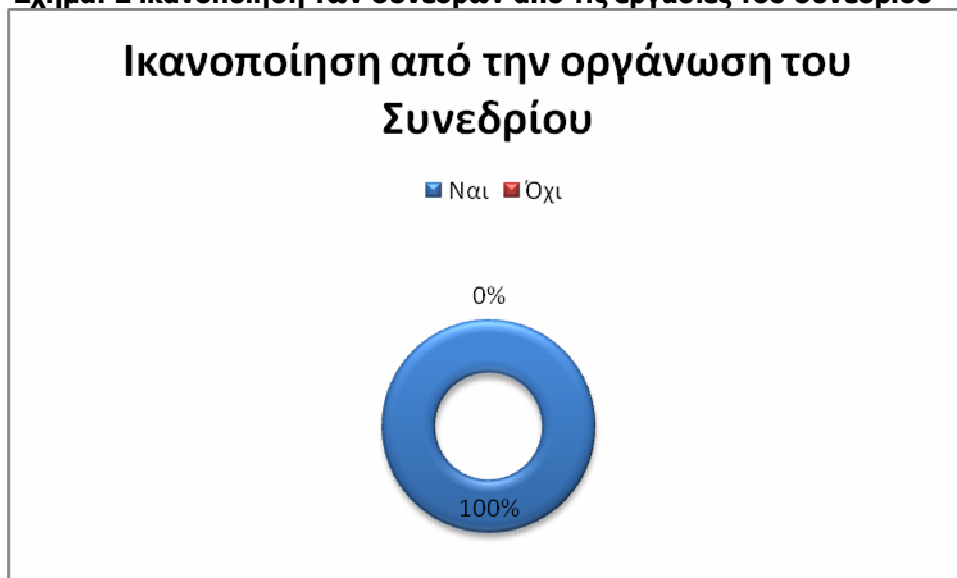
Προκύπτει επίσης ότι το συνέδριο παρακολούθησαν βιβλιοθηκονόμοι από πανεπιστημιακές, σχολικές και ειδικές βιβλιοθήκες. Ενθαρρυντικό για τον κλάδο είναι ότι ένα σημαντικό ποσοστό (18%) των συνέδρων το αποτελούσαν σπουδαστές των τμημάτων βιβλιοθηκονομίας, γεγονός που αποδεικνύει τον προβληματισμό και τον επαγγελματισμό των μελλοντικών επαγγελματιών του κλάδου.

Η προσέλευση αυτή, ένα μόλις μήνα από τη διεξαγωγή του Συνεδρίου των Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στην Πάτρα στις 4-6 Νοεμβρίου του ίδιου έτους, αποδεικνύει ότι οι Έλληνες

βιβλιοθηκονόμοι είναι ευαισθητοποιημένοι στην αντιμετώπιση των προκλήσεων, που προέρχονται από τις τεχνολογικές και επιστημονικές εξελίξεις του κλάδου της πληροφόρησης, ζητούν απαντήσεις στους προβληματισμούς τους και επιδιώκουν συναντήσεις με συναδέλφους για να επιτύχουν την ενιαία αντιμετώπισή τους.

Η επιτυχία του συνεδρίου αναμενόμενη από των αριθμό αλλά και το περιεχόμενο των εισηγήσεων που είχαν υποβληθεί για παρουσίαση, κρίθηκε και από τους συνέδρους οι οποίοι, στο σύνολό τους, στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης, απάντησαν ότι το συνέδριο ήταν επιτυχημένο. Σχήμα: 2.

Σχήμα: 2 ικανοποίηση των συνέδρων από τις εργασίες του συνεδρίου

Στην επιτυχία της διεξαγωγής συνέβαλε η άριστη συνεργασία των μελών της επιστημονικής και οργανωτικής επιτροπής αλλά και των επιτροπών μεταξύ τους.

Ιδιαίτερα σημασίας ήταν και η συμβολή του Δημάρχου Αμαρουσίου κ. Πατούλη, ο οποίος, ενώπιον αντιπροσωπείας της Οργανωτικής Επιτροπής την άνοιξη του 2009, δεσμεύθηκε ότι θα πραγματοποιήσει το συνέδριο ανεξαρτήτου χρηματοδότησης και στάθηκε αρωγός στο πλευρό της Οργανωτικής Επιτροπής.

Σημαντική ήταν η συμβολή της Οργανωτικής Επιτροπής με επικεφαλής την κ. Μοστρού Πρόεδρο του ΔΣ της Βορείου Βιβλιοθήκης Αμαρουσίου και των μελών του προσωπικού της Βιβλιοθήκης αλλά και βιβλιοθηκονόμων από άλλες δημοτικές βιβλιοθήκες της Αττικής μέλη της Οργανωτικής επιτροπής. Τις ημέρες διεξαγωγής του συνεδρίου βοήθησαν και σπουδαστές από Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΤΕΙ Αθήνας.

2. Θεματολογία

Ο τίτλος του Συνεδρίου «Σκεπτόμαστε Εθνικά Ενεργούμε Τοπικά» ήταν πολύ επιτυχημένος, δεδομένου ότι εξέφραζε την επίδραση των δημοτικών βιβλιοθηκών στην τοπική κοινωνία, η οποία αλυσιδωτά εκτείνεται στο σύνολο της Χώρας.

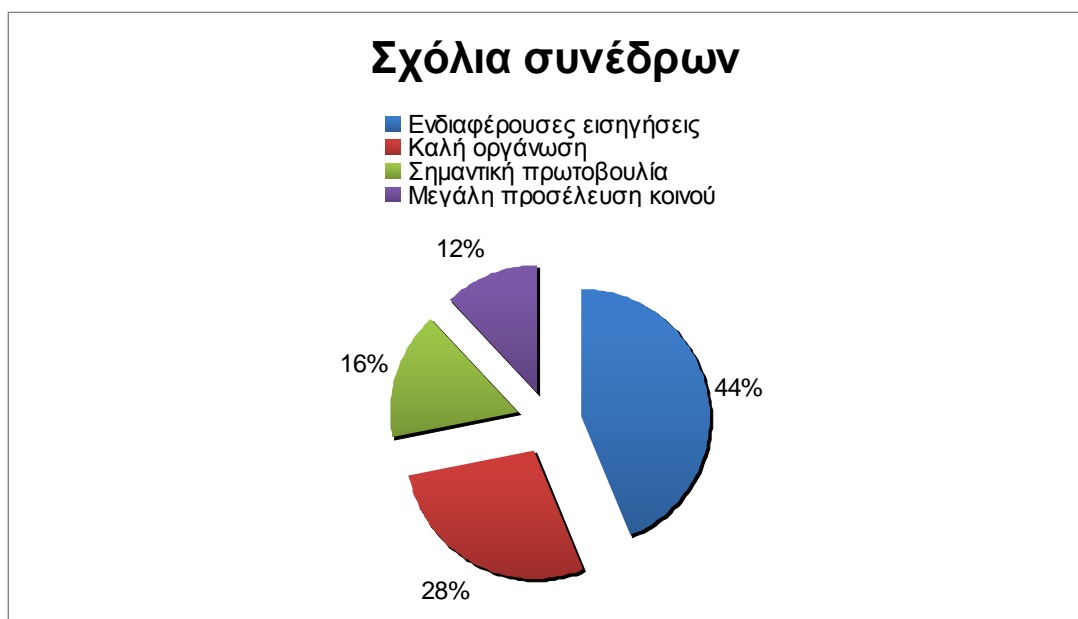
Η θεματολογία του Συνεδρίου είχε οριστεί με βάση τα συμπεράσματα του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Δημοτικών Βιβλιοθηκών που διεξήχθη με μεγάλη επιτυχία στις 4-5 Δεκεμβρίου 2008. Είχαν οριστεί τέσσερις ενότητες 1) Η Δημοτική Βιβλιοθήκη – Γενικά Θέματα, 2) Συνεργασίες, 3) Δημοτικές Βιβλιοθήκες και δια βίου Μάθηση και 4) Δράσεις και υπηρεσίες στην τοπική κοινωνία.

Η θεματολογία παρουσίαζε μεγάλο ενδιαφέρον και γι' αυτό το λόγο υπήρξαν πολλές και ενδιαφέρουσες εισηγήσεις. Τελικά παρουσιάστηκαν είκοσι δύο (22) εισηγήσεις. Από αυτές οι δεκαεπτά (17) έγιναν από Έλληνες βιβλιοθηκονόμους, στις οποίες αναπτύχθηκαν τα σύγχρονα επιτεύγματα της βιβλιοθηκονομικής επιστήμης και οι τρόποι προσαρμογής των ελληνικών δημοτικών βιβλιοθηκών σ' αυτά, καθώς και οι ευρύτεροι προβληματισμοί και η αντιμετώπισή τους στη λειτουργία των ελληνικών δημοτικών βιβλιοθηκών και πέντε (5) εισηγήσεις από τους εκπροσώπους των χωρών που τίμησαν με την παρουσία τους το συνέδριο. Συγκεκριμένα ο πρόεδρος της EBLIDA κ. Gerald Leitner μίλησε για την «Ευρωπαϊκή πολιτική των βιβλιοθηκών», η κ. Marian Koren για «το μοντέλο οργάνωσης των δημοτικών βιβλιοθηκών και ο ρόλος της Ένωσης Βιβλιοθηκονόμων στην Ολλανδία», και η κ. Maria Jose Moura για «το δίκτυο των δημοτικών και των σχολικών βιβλιοθηκών στην Πορτογαλία». Στο συνέδριο παρουσίασε την κατάσταση των βιβλιοθηκών στη χώρα της η Πρόξενος της Ουγκάντα στην Ελλάδα κ. Αλεξανδράκη και ο καθηγητής του Πανεπιστημίου του Waterloo του Καναδά κ. Δανιήλ Σαχάς, ο οποίος περιέγραψε τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των λαϊκών βιβλιοθηκών στον Καναδά, με έμφαση στις υπηρεσίες που προσφέρουν.

Οι στόχοι της Επιστημονικής Επιτροπής ήταν να διευρυνθούν οι ορίζοντες του Συνεδρίου, να παροτρυνθούν οι Έλληνες βιβλιοθηκονόμοι να εκφράσουν τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς τους στους συναδέλφους τους και να βρεθεί ανταπόκριση σε μια κοινή αντιμετώπιση, τόσο των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, όσο και των προκλήσεων του μέλλοντος. Οι στόχοι αυτοί της Επιστημονικής Επιτροπής στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία. Ακουστική ο λόγος τους όχι μόνο με τις εισηγήσεις αλλά και με τις συζητήσεις και τις επαφές, που πραγματοποιήσαν κατά τη διάρκεια των εργασιών του Συνεδρίου.

Οι σύνεδροι με τις απαντήσεις του στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του Συνεδρίου που παρουσιάζονται στο επόμενο σχήμα 3, σε ανοικτές τύπου ερωτήσεις έκριναν κατά 44%, ότι οι εισηγήσεις ήταν ενδιαφέρουσες. Το 28% τόνισε την καλή οργάνωση του συνεδρίου και σε ποσοστό 16% τόνισε πόσο σημαντική ήταν η πρωτοβουλία διοργάνωσης του Συνεδρίου ενώ ένα 12% έκρινε σκόπιμο να τονίσει τη μεγάλη προσέλευση των συνέδρων. Είναι φανερό ότι η επιτυχία του Συνεδρίου κρίθηκε όχι μόνο από τον μεγάλο αριθμό των συνέδρων που παρακολούθησαν το Συνέριο αλλά και από τη θεματολογία των εισηγήσεων που παρουσιάστηκαν.

Σχήμα 3: Σχόλια συνέδρων

Η Επιστημονική Επιτροπή είχε επίσης στόχο να ανοίξει τις εργασίες του Συνεδρίου στους χρήστες, η εξυπηρέτηση των οποίων αποτελεί τον κυρίαρχο στόχο των δημοτικών βιβλιοθηκών. Για το λόγο επιλέχτηκε το Σάββατο ως μια ημέρα διεξαγωγής των εργασιών του

Συνεδρίου, με τη σκέψη ότι θα προσέλθουν να το παρακολουθήσουν πολίτες, οι οποίοι εξαιτίας της εργασίας τους δεν θα μπορούσαν να το παρακολουθήσουν άλλες ημέρες της εβδομάδας.

Στη συζήτηση για τα συμπεράσματα μεταξύ άλλων προτάθηκαν:

- ❖ Να συνεχίσει η Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων της Πληροφόρησης τις προσπάθειές της να διοργανώνει το Συνέδριο σε ετήσια βάση, σε συνεργασία με κάποιο Δήμο με σκοπό την ενημέρωση και ανάδειξη των επιστημονικών και πρακτικών θεμάτων που απασχολούν τις ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες.
- ❖ Να ανοίξουν τα μελλοντικά συνέδρια στους χρήστες των βιβλιοθηκών.
- ❖ Να συνταχθεί η πράσινη βίβλος των βιβλιοθηκών της Ελλάδος όπως είχε προταθεί από την Ελληνική Επιτροπή για τη χάραξη Εθνικής πολιτικής βιβλιοθηκών στο 17^ο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στα Γιάννενα το 2008, αφού ληφθεί υπόψη και η Ευρωπαϊκή λευκή βίβλος την οποία ανέφερε στην ομιλία του ο Πρόεδρος της EBLIDA κ. Leitner.
- ❖ Να οργανωθούν από την Ένωση συζητήσεις για πρακτικά θέματα, ανοικτές σε κάθε ενδιαφερόμενο βιβλιοθηκονόμο.
- ❖ Να συντάξουν οι ελληνικές δημοτικές βιβλιοθήκες τα επιχειρησιακά τους προγράμματα και να τα εντάξουν στα επιχειρησιακά προγράμματα των Δήμων που υπηρετούν και τα οποία είναι σε εξέλιξη.
- ❖ Να αναπτυχθούν σύγχρονες υποδομές πληροφορικής και δικτύωσης στις δημοτικές βιβλιοθήκες της Ελλάδος.
- ❖ Να δημιουργηθούν και να αναπτυχθούν συνεργατικές δράσεις για την υποστήριξη των δημοτικών βιβλιοθηκών με τη δημιουργία κεντρικού συνεργατικού βιβλιογραφικού καταλόγου ελληνικών δημοτικών βιβλιοθηκών, ως υποσυστήματος του Εθνικού Καταλόγου Βιβλιοθηκών.
- ❖ Οι δημοτικές βιβλιοθήκες να αναδειξουν, να προβάλλουν και να αξιοποιήσουν τα πολιτιστικά αποθέματα των τοπικών κοινωνιών, με την ανάπτυξη και διαχείριση κοινής πλατφόρμας φιλοξενίας και διάθεσης ψηφιακού ή ψηφιοποιημένου υλικού για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Europeana.
- ❖ Να παρέχουν σύγχρονες υπηρεσίες προς τον πολίτη στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, της πληροφοριακής παιδείας, της προώθησης της φιλαναγκωσίας κ.λπ.
- ❖ Να συνεχιστούν οι εργασίες της «Ομάδας Έργου» στο Υπουργείο Εσωτερικών για τη συγκρότηση του Κανονισμού Λειτουργίας των Δημοτικών Βιβλιοθηκών.
- ❖ Να υπάρξει διυπουργική συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας για τη στήριξη των δημοτικών βιβλιοθηκών στο έργο που ήδη επιτελούν, στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής κοινότητας στις τοπικές κοινωνίες.
- ❖ Να υπάρξει ισότιμη συμμετοχή των βιβλιοθηκών στην κατανομή των πόρων για τον πολιτισμό στους ΟΤΑ.
- ❖ Να υπάρξει συντονισμός στη δράση των δημοτικών βιβλιοθηκών μέσω ενός συντονιστικού οργάνου στο Υπουργείο Εσωτερικών.
- ❖ Να προβληθεί ώστε να αναγνωριστεί η συμβολή των βιβλιοθηκών στην οικονομική, κοινωνική, τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη".

3. Αξιολόγηση- Προτάσεις

Για την αξιολόγηση του συνεδρίου διανεμήθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο συμπλήρωσαν 109 σύνεδροι που αντιστοιχεί στο 30% περίπου των συνέδρων. Παρά το γεγονός ότι θα ήταν πολύ καλύτερα αν είχαν ανταποκριθεί περισσότεροι σύνεδροι, ο αριθμός των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν εξασφαλίζει την εξαγωγή σημαντικών και αξιόπιστων συμπερασμάτων. Τα σχόλια του σχετικά με την αξιολόγηση σύμφωνα με τις απαντήσεις τους που παρουσιάζονται στους προηγούμενους πίνακες 1,2, και 3 και το επόμενο σχήμα 4, οι εισηγήσεις κρίθηκαν αξιόλογες, η οργάνωση καλή, το συνέδριο χαρακτηρίστηκε ως σημαντική πρωτοβουλία και κρίθηκε ότι η συμμετοχή των συνέδρων ήταν μεγάλη.

Πίνακας 1: Αξιολόγηση του Συνεδρίου από τους συνέδρους.

Ενδιαφέρουσες εισηγήσεις	44%
Καλή οργάνωση	28%
Σημαντική πρωτοβουλία	16%
Μεγάλη προσέλευση κοινού	12%

Στον σχήμα 4 που ακολουθεί παρουσιάζονται παρατηρήσεις των συνέδρων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τα επόμενα συνέδρια.

Σχήμα 4 προτάσεις συνέδρων

Ως προς τον αριθμό των εισηγήσεων οι σύεδροι, κατά 16%, προτείνουν λιγότερες εισηγήσεις, το 20% μεγαλύτερη διάρκεια και το 8% πιο ευέλικτο πρόγραμμα. Ο συνδυασμός των απαντήσεων αυτών δείχνει ότι ο αριθμός των εισηγήσεων ήταν μεγάλος, κάτι που έγινε εν γνώσει της Επιστημονικής Επιτροπής αλλά που ανταποκρινόταν στον στόχο της για προσέγγιση μεγαλύτερου αριθμού συνέδρων και εισηγητών.

Το 16% ζητά τα θέματα των εισηγήσεων να είναι πιο πρακτικά. Ο μεγάλος αριθμός των συμμετεχόντων είχε ως αποτέλεσμα το 16% να προτείνει άλλο χώρο για τα επόμενα συνέδρια. Ως τεκμήριο της επιτυχίας του Συνεδρίου λαμβάνεται και οι πρόταση του 12% των συνέδρων για οργάνωση περισσότερων συνεδρίων. Πρακτικά η απάντηση αυτή εκφράζει τη σπουδαιότητα που απέδωσαν οι σύεδροι στη διεξαγωγή του συνεδρίου και πόσα αποκόμισαν από το Συνέριο και την προσδοκία τους από τα επόμενα.

Οι εργασίες του Συνεδρίου ολοκληρώθηκαν με την ευχή της πραγματοποίησης όλο και καλύτερων συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων που θα προάγουν το έργο των ελληνικών βιβλιοθηκών.